

Pu eleksyon zeneral lane dernyer, eleman prinsipal dan kanpayn *Lalyans Lepep* se ki li ti pu amenn enn gran netwayaz tu sa puritir ki Parti Travayis ti reprezante. Dayer a-lepok kan Bérenger ti al get Aneerood Jugnauth dan Réduit, li ti konvink li pu demisyone kuma Prezidan Repiblik pu vinn donn enn kudme dan sa gran travay netwayaz ki ti ena pu fer.

Byen vit apre zot viktwar elektoral, Gubernman *Lalyans Lepep* finn demar sa travay “netwayaz”.

Soornack-Gooljaury

Pu komanse Mm. Nandini Soornack finn “netway” limem zur kawnting, me li finn kit deryer li enn ta det ek posibleman lezot tranzaksyon pa tro kler otur kontra e komisyon dan magazin *Duty Free*, san konte so implikasyon dan bann zafer kanpman Ramgoolam dan Ros Nwar. Mem avek manda dare kont li, li pa paret pu tro fasil pu al netway otur Madam la kot li ete dan pei Berlusconi. Me enn parti sa montaz finansye otur Ramgoolam-Soornack-Gleeson finn paralize, sirtu apre ki Gooljaury finn “vire mam”, mem si li finn vire apre rezilta eleksyon.

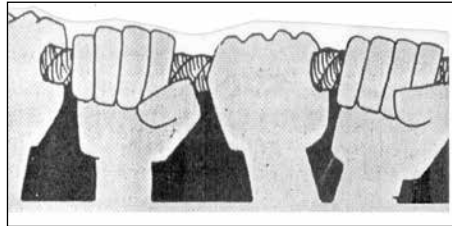
Kofor

Laspe politik sa demantelman la finn kontinye zisteman apre ki Gooljaury finn denons Ramgoolam pu konplo otur insidan dan so kanpman, kot Ramgoolam ti dir li pa ti prezan kan ti ena kanbriolaz e ti dimann Gooljaury “pran sarz”. Kan lapolis pe fer lanket lor kes konplo, zot al dekuver 2 kofor ek valiz ki kontenir plis ki Rs225 milyon an likid, lamwatye an biye nef Rs2,000, lot lamwatye an biye \$100, tuzur nef, tuzur zame finn an sirkilasyon. Alor, laspe politik sa prosesis demantelman la finn osi ena enn gro eleman finansye. Ziska ler Ramgoolam pankor donn okenn explikasyon, e nu pa tro etone: li difisil

pu imazine ki defans li pu prezante ni dan ka konplo, ni dan ka Rs225 milyon an likid.

Travayis larg Ramgoolam

Me seki kler se ki so Parti Travayis finn fini larg li, e batay pu enn nuvo lider finn fini deklanse.

Betamax

Me sa Rs225,000,000 an likid dan lakaz Ramgoolam paret enn ti lamone konpare ar sa plizyer milyar rupi ki inplike dan kontra Betamax pu transport lesans, dyezel, dilwil lurd, depi Lind ziska Moris. Bhunjun ti gayn sa kontra la gras-a presyon politik Gubernman Ramgoolam. Nuvo Gubernman inn expoz iregularite dan sa kontra Betamax la, e finn rezilye li. Ankor enn lot eleman inportan dan lanpir politiko-finansye ki finn netwaye.

Ah-Teck ek Lototec

Sa, pa tu. Ena osi sa long lalist permi ki Lototec ti gayne ek Gubernman Ramgoolam pu tu kalite “kart grate” ki ti pe ramas par santenn milyon depi dimunn mizer: apre premye Bidze *Gubernman Lepep*, enn bon parti sa lanpir zugader la finn elimine.

Lanpir BAI

Aster, avek eksplozyon sa imans kompleks finansye supsonab BAI av ek tu sa lyen finansye ant sa konpayni Dawood Rawat ek ex-Premye Minis Ramgoolam, aster li paret ki pli gro morso lanpir politiko-finansye otur Navin Ramgoolam finn ekrule.

Li vre ki li ti nesaser pu pran mezir pu demantel tu sa diferan lanpir la parski zot ti ena enn baz koronpi ek suvan ilegal ki koresponn avek politik

“demokratizasyon lekonomi” a-la Travayis. Me, li osi vre ki buku dimunn ordiner finn finalman truv zot mem arnake e lerla riske vinn viktin kolateral sa prosesis netwayaz. Vandredi dernye li paret ki Gubernman inn reysi organiz enn denuman, kote BAI, kot tu dimunn pu regayn zot kapital ziska Rs500,000.

Kalkil politik MSM

Nu bizin osi pa innyor lefet ki ena kalkil politik bann dirizan *Lalyans Lepep* ki pe rod netway terin politik pu pli divan. Tu sa netwayaz la viz prinsipalman Parti Travayis e Navin Ramgoolam.

MMM: debandad total

MMM li deza dan enn leta paralizi avanse: dan sa 12 depite ki li ti eli Desam, 5 fini kit MMM pu al form enn lot parti. Alor Lopozisyon dan Parlman, li dezorganize, divize, byen feb. Enn sityasyon politik ki zame pa finn temwayne dan listwar. Kot kreasyon anlwa masif?

Lepok la tuzur grav. Gran kriz ekonomik ki Moris pe traverse pe kontiyn bat so plin par deryer tu sa “netwayaz” puritir la. Lindistri sikriyer pe kontiyn grene, san-ki Gubernman vinn delavan avek okenn plan pu kreasyon anlwa masif dan kad, par exanp, enn reorganizasyon totalite lagrikiltir ansam avek kreasyon enn nuvo lindistri prezervasyon ek transformasyon prodwi alimanter. Anfet, *Lalyans Lepep* ena mem bankrut politik lor kekyon ekonomik ki Travayis ti ena, e ki sa 2-3 but Lopozisyon Parlmanter dan zot sityasyon deplorab ena.

Alor, Lopozisyon a sa gubernman *Lalyans Lepep*, e li byen inportan ki ena enn lopozisyon programatik e politik, li pu vinn depi enn muvman sindikal demokratize e parti politik kuma LALIT.

Ram Seegobin, pu LALIT
GRNW, 27 Avril 2015

NUVO KRIZ LABANK LASIRANS? REVANDIKASYON PU ANPES PONNZI FITIR

Apré sa debandad kot Parti Travay-is finn protez BAI ek so Labank Bramer depi kontrol bann regilater kuma FSC ek Labank Moris, ki LALIT propoze pu anpes sa kalite deriv la dan lavenir. Li nesese ki Guvernman met enn nuvo kad legal pu sey omwin kontrol bann lekar grav kapital finansye. Patron Labank ek Lasirans pe tro fer. Ala 4 mezir nu propoze:

Separ Retail Banking

1. Guvernman bizin met enn premye lalwa ki fer tu *Retail Banks* vinn separe net depi *Investment Banks*. Sa vedir Labank Detayan, ki uver kont-abank e fer lonn ar individi ordiner ek ti-institisyon, li bizin enn lot konpayni net depi Labank ki al fer investisman. Fode pa li mem kapital. Dan koze ekonomik apel sa “*Glass-Steagall Divide*” apre nom lalwa dan USA. Sa separasyon ti inpoze partu dan lemond swit-a gran krash mondyal 1929 e ziska zis avan 2000, kan kapital finansye deklar mari, e reysi re-inpoz sa risk ki investisman farfeli amene

lor kliyan ordiner. Dan Moris, fode pa konpayni lasirans, nonpli, re-kumans fer travay labank, kuma BAI so *Super Cash Back Gold* ti pe fer.

Leta dibut garan ziska enn som

2. Guvernman bizin fer kuma Guvernman Ostrali finn fer depi 2013, setadir dibut garan ziska enn sertin som pu tu *savings* dan *Labank Retail*; dizon ziska Rs1 milyon, ubyin enn som ki resanble lump sum enn profeser primer, ubyin enn som VRS swa Blueprint. Guvernman garanti sa som la pu sak adilt ek pu sak ti-institisyon (kuma laso-

syasyon, koperativ, tit-antrepriz, sindika, etc).

Sa pu protez 90% dimunn, ubyin plis. Lezot ki anvi met zot kas kot ena pli gran risk (dan investisman, dan lasirans, bonds, etc), zot pran zot prop risk. Nu dan LALIT, nu pa dakor ek sa sistem kapitalist la, me fode pa bann kapitalist ek pro-kapitalist fer popilasyon travayer net pey lepo kase kan zot, zot rant dan rulman avek to-dintere andeor norm.

Fixe tulde to-dintere

3. Guvernman bizin fixe diferansyel ant to-dintere kan *Labank* pret kliyan ordiner larzan ek to-dintere kan li pran nu kas. Fode pa permet zot kontiyn fer enn ta profi.

Sinon, nasyonalize kuma stratezi

4. E si kapital finansye tro for pu Leta met lord, lerla li devwar Leta kareman met so prop sistem Labank ek Lasirans – pa zis kan ena kriz kuma degradingolad lanpir BAI, pa zis a-kurterm, me kuma enn stratezi a-lonterm osi.

FET TRAVAY LALIT 2015 VANDREDI 1 ME, GRNW

TEM: “*Kreasyon lanplwa dan kad enn Lekonomi Alternativ e dan Lespri Internasyonalist*”

Vini! Vinn an fami, si u ule!
Pu gayn enn kart invitasyon,
sonn nu lor 208 5551, ubyin 208
2132.

Pu ena lamizik, poem, fim, diskur. Amenn manze pu partaze ansam, *bring an' share*.

Si u anvi zwenn LALIT, kontakte nu.

lalitmail@intnet.mu

U kapav swazir pu donn kudme dan travay politik swivan:

- * Pu enn Lekonomi Alternativ
- * Emansipasyon Fam
- * Liber Diego, Chagos!
- * Kont ID Kard biometrik.
- * Palestinn ek BDS
- * Komisyon Lar ek Kiltir (ki pe fer enn demi zurne uver Dimans 31 Me)
- * Komisyon Sindika (ki pe zwenn 24 Me)
- * Komisyon Ledikasyon ek Langaz
- * Komisyon Lasante

Ubyin u kapav zwenn direk dan reynion uver Brans LALIT dan u landrwa.

Vinn dan nu sesyon “akey” ki fer 2 fwa par semenn, ki swivi, si u interese, par enn seri sesyon kuma enn “introdiksyon” dan nu kalite politik, kot sakenn aprann reflesi pu li-mem e aprann osi met latet ansam.